

Juhlat osana koulun tarinallista toimintakulttuuria

Hanna Nikkanen
Sibelius-Akatemia
hanna.nikkanen@siba.fi

Jos koulun juhla on kasvatuksen väline,

-millainen väline se on?

-miten se toimii?

-kuka sitä käyttää?

-mihin tarkoitukseen?

Musiikkiesitys vallan ja valtautumisen välineenä koulu yhteisössä

Etnografinen tapaustutkimus ”Naapurilan” koulussa

- 1980-luvun alussa perustettu lähikoulu
- 150-200 oppilasta, n. 15% erityisopetuspäätöksellä
- yhteisökasvatuksen (Kaipio & Murto) sovellus

- juhlien ja esitysten valmistamisen käytäntö:
 - 1) Kaikki osallistuvat juhlien ja esitysten valmistamiseen
 - 2) Jokainen oppilas osallistuu esityksen valmistamiseen useita kertoja vuodessa
 - 3) Juhlien ja esitysten valmistaminen on ”kasvatuksen väline”

Etnografinen tapaustutkimus

Yhteisöllinen narratiivi(2007)

- 3 videoitua keskustelusessiota koulun opetushenkilöstön kanssa (N =13)

Musiikkiesityksen valmistamisen prosessi (2008)

- 2. luokka opettajineen
- Esityksen suunnittelu, harjoittelu, esitys ja arviointi videoitiin, keskusteluja opettajan kanssa, stimulated recall oppilaiden kanssa, kysely vanhemmille

Instrumentaalinen tapaustutkimus

- Musiikkiesitys koulun toimintakulttuurin rakentajana

Musiikkiesitys vallan ja valtautumisen välineenä kouluyhteisössä

John Dewey: Pragmatistinen kasvatustilfilosofia

- juhla yhteisön käytäntönä

Juhlat koulun rituaaleina

- yhdistävät sosiaalisen, käytännöllisen ja kasvatuksellisen (Dewey 1934)
- tekevät näkymättömän näkyväksi (Wulf 2002)
- heijastavat ihannetta yhteisön rakenteesta (Small 1987)

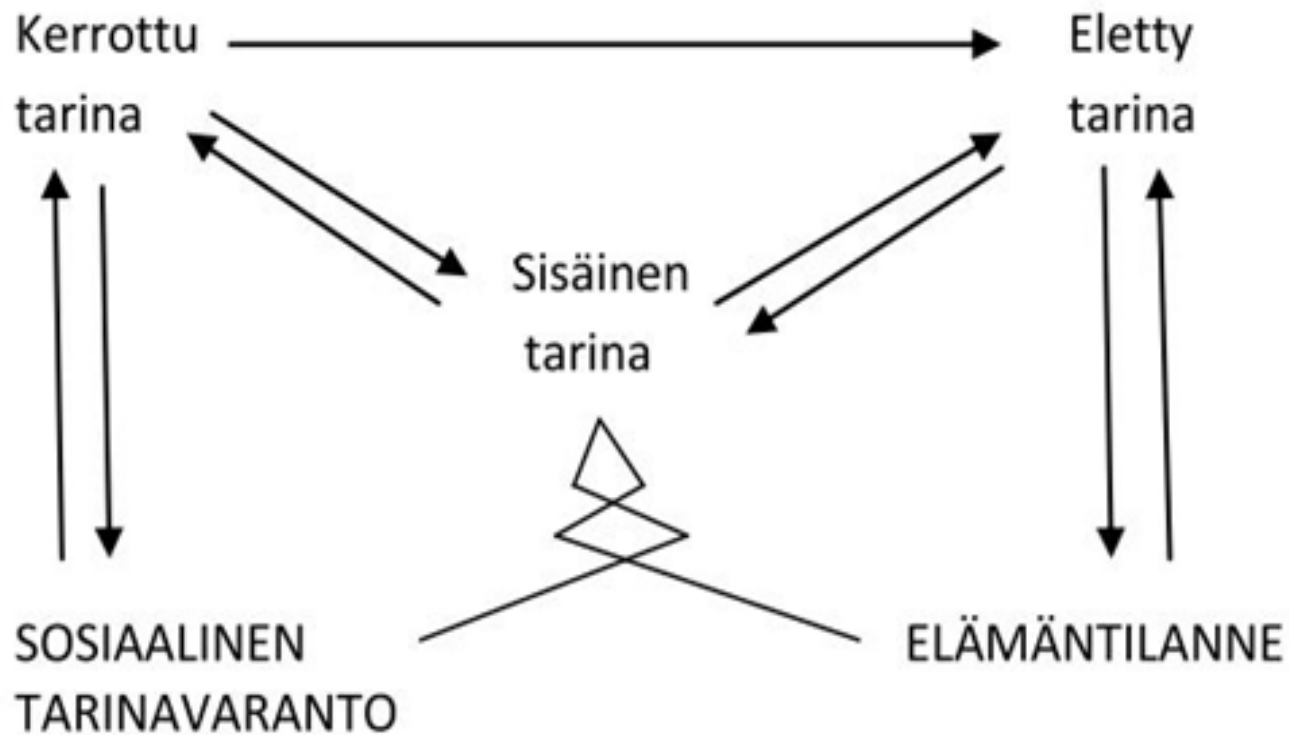
Narratiivinen lähestymistapa

- Tarinallisen kiertokulun malli (Hänninen 1999, 2004)
- Positiointiteoria (Harré & al. 1999, 2003)

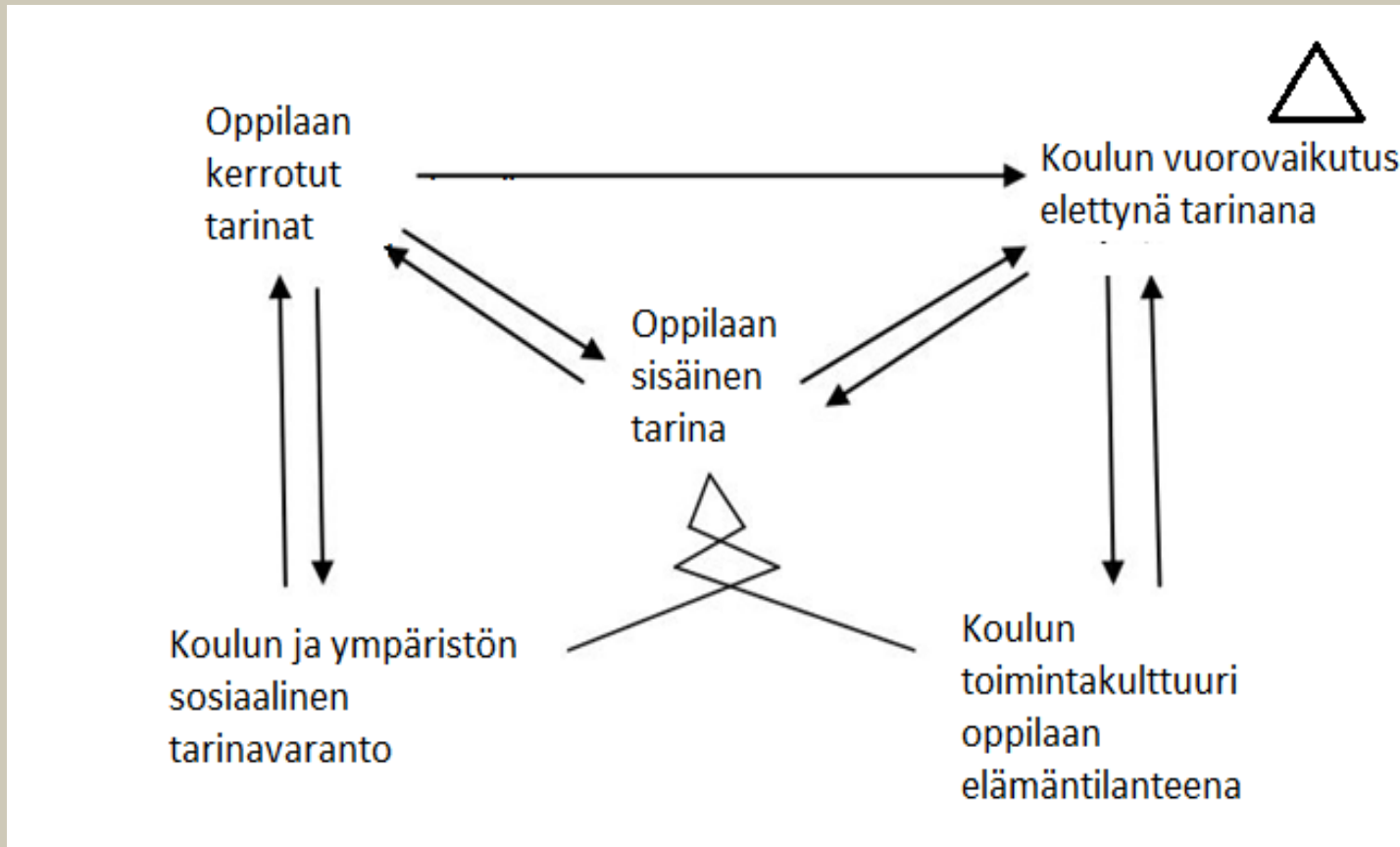
-> kokonaisvaltaisuus, kehollisuus, vuorovaikutus, jatkuvuus

Tarinallisen kiertokulun malli

(Hänninen 1999, muokattu 2010)

Tarinallinen kiertokulku koulussa

(Hännisen 1999/2010 pohjalta)

Mistä juhlat kertovat?

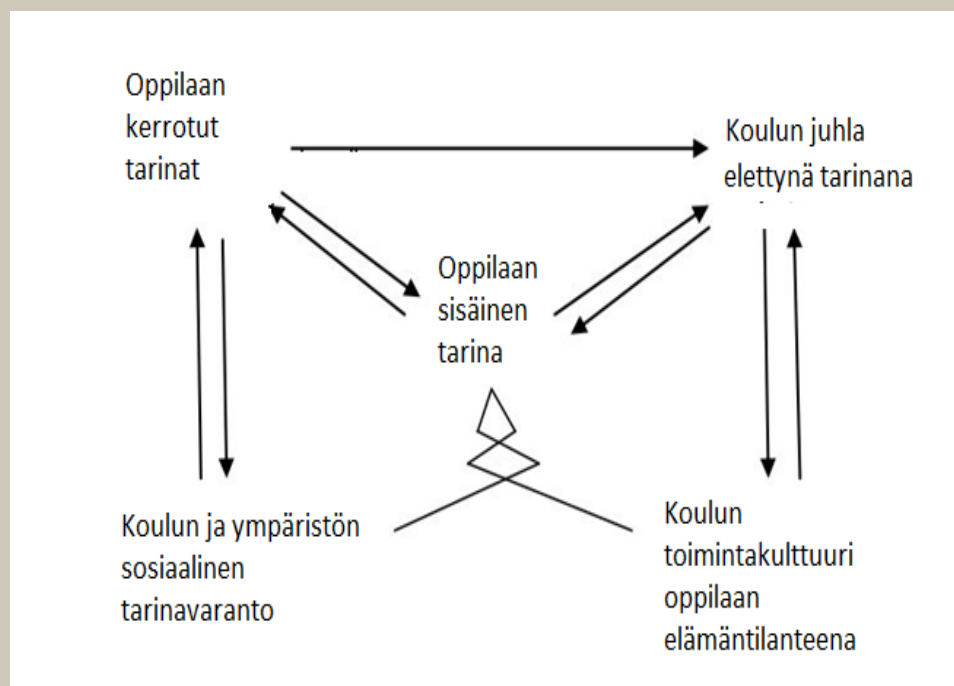
*”Koulun suuret juhlat,
joulujuhla ja kevätlukukauden päättäjäiset,
ovat vanhastaan eräänlaisia katselmuksia,
joissa koulu näyttää parhaintaan”*

(Nallinmaa 1948)

- Mikä
- Kuka
- Millainen on koulun parasta?

(Nikkanen 2010b)

Miten juhlat tukevat tarinallista kiertokulkua?

(Muokattu Hännisen 1999/2010 pohjalta)

Tilaa kerrotuille tarinoille

"sä pääset niitä lapsia eri tavalla lähelle ja ne kertoo erilaisia juttuja"

Toisenlaisia elettyjä tarinoita

"niitä onnistumisen elämyksiä saa sekä opettaja että oppilas"

"opitaan näkemään vähän toiselta kantilta"

Kertovat toimintakulttuurin arvoja

"Jokainen kuuluu sinne joukkoon."

"Et me ei jaeta lapsia niihin, jotka on 'toisella puolella'."

"Yhdessä tehty ja selvitty!"

Juhlat koulun toimintakulttuurin rakentajana

- 1) Heijastavat arvoja
- 2) Luovat ja vakiinnuttavat opiskelukäytäntöjä
- 3) Tukevat koulun toimintakulttuurin arviointia ja kehittämistä

(Nikkanen 2010b)

Viitteet 1/2

Dewey, J. 1916/1997. *Democracy and Education: an introduction to the philosophy of education*. New York: The Free Press.

Dewey, J. 1934/2005. *Art as Experience*. New York: Penguin Group.

Harre, R. & Langenhove, L. van (toim) 1999. *Positioning Theory. Moral Contexts of Intentional Action*. Oxford; Malden, Mass.: Blackwell.

Harré, R. & Moghaddam, F. (toim) 2003. *The Self and Others. Positioning Individuals and Groups in Personal, Political, and Cultural Contexts*. Westport, Connecticut; London: Praeger.

Hänninen, V. 1999. *Sisäinen tarina, elämä ja muutos*. Tampere: Tampereen yliopisto.

Hänninen, V. 2004. A Model of Narrative Circulation. *Narrative Inquiry* 14(1), 69-85.

Kaipio, K. 1999. *Kasvattava yhteisö*. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskeskus.

Nallinmaa, E. 1948. Koulu kutsuu vanhempia juhliin. Teoksessa Saarialho K. & Koskenniemi M. *Kansakoulun työtapa 1*. Porvoo, Helsinki: WSOY, 62-70.

Viitteet 2/2

Nikkanen, H. & Westerlund, H. 2009. Musiikkiesitys yhteisöllisen koulukulttuurin rakentajana. Deweyn demokraattiset kasvatusperiaatteet perusopetuksen musiikkikasvatuksessa. *Musiikki* 39 (1) 2009, 27-41.

Nikkanen, H. 2010a. "More than just art". Musical performance as a ritual in school community. Teoksessa Rikandi, I. (toim.) *Mapping the Common Ground: Philosophical Perspectives on Finnish Music Education*. Helsinki: BTJ Kustannus ja Sibelius-Akatemia, 46-67.

Nikkanen, H. 2010b. Developing Democratic Practices in a School Community through Musical Performance. Teemanumero "Reconstructing, Revitalizing Traditions". *Musiikkikasvatus/Finnish Journal of Music Education* (2) 13, 48-56.

Small, C. 1987/1998. *Music of the Common Tongue. Survival and Celebration in African American Music*. Hanover: Wesleyan University Press.

Wulf, C. 2002. *Anthropology of Education*. Munster:LIT.

Hanna Nikkanen
Sibelius-Akatemia
hanna.nikkanen@siba.fi